

Översyn av sjukförsäkringen

Från och med år 1955 har obligatorisk sjukförsäkring för hela befolkningen fungerat i Sverige. Ett flertal ändringar i sjukförsäkringslagen har därefter företagits på olika punkter. Nu pågår emellertid en större översyn enligt direktiv som utfärdades i socialdepartementet i december 1961. Utredningen har sju ledamöter. Ordförande är ordföranden i träindustriarbetarförbundet Yngve Persson, övriga ledamöter riksdagsledamoten Anna-Greta Skantz, överläkarna Gunnar Edström och Rolf Kaijser, vilka också är riksdagsmän, försäkringsdomare Erik Malm, byråchef Gunnar Olofsson samt rådman Harald Pettersson.

Av socialministerns direktiv framgår att den tillsatta utredningen har ett mycket vidlyftigt arbetsområde och kommer att syssla med flera omfattande och djuptgripande frågor. Socialministern påpekar att de olika socialförsäkringsgrenarna nu står inför sitt sammanfogande. I samband härmed sker avsevärda förändringar även beträffande sjukförsäkringslagstiftningen. Detta har inneburit en påbyggnad av grundsjukpenningen och sjukpenningsskalan, ändrade former för företagarnas försäkring, för tillägssjukpenning samt ökat stöd åt barnaföderskor. Erfarenheterna sedan 1955 av den löpande obligatoriska sjukförsäkringen bör dock nu medge en allmän översyn av hela lagstiftningen. Utredningsarbetet avser i princip ytterligare förbättringar av den enskildes skydd vid sjukdom och en förenkling av de administrativa bestämmelserna.

Förebyggande av sjukdom

De nuvarande bestämmelserna i sjukförsäkringslagen förutsätter att sjukdom skall föreligga för att sjukvårdsersättning och sjukpenning skall kunna utbetalas. Åtgärder som avser att förebygga uppkomst av sjukdom är icke ersättningsgilla. Det är dock uppenbart att ett mycket nära samband föreligger mellan den förebyggande hälsovården och sjukvården. För sjukförsäkringens del måste det vara av största värde att genom olika åtgärder hindra uppkomsten av sjukdom.

Redan vid framläggandet av 1953 års proposition med förslag om obligatorisk försäkring uttalade departementschefen den uppfattningen att det inte vore möjligt att utan ingående undersökning ålägga sjukförsäkringen att handhava uppgifter på det förebyggande området. Han efterlyste redan då en utredning i denna fråga. Nu har just denna sak i direktiven skjutits fram som ett första intresse för den aktuella utredningen som förutsättningslöst har att pröva frågan om sjukförsäkringens medverkan i det förebyggande hälsovårdsarbetet.

Om merprestationerna

Vissa möjligheter har redan förelegat enligt 18 § i SFL att utge ersättning från försäkringen för annan sjukvård än läkarvård och sjukhusvård. Det har gällt kostnader för sjukgymnastik, bad, massage, elektricitet, hetluft, konvalescentvård m. m. Sjukförsäkringsutredningen skall nu undersöka hur framdeles skall förfaras beträffande sådana av läkare ordinerade sjukvårdande åtgärder som nu icke är ersättningsmögliga och i vilken utsträckning reseersättning skall utgå i detta sammanhang.

"Halvöppen sjukvård"

Nya vårdformer tränger fram som ett resultat av den medicinska utvecklingen men kanske framför allt till avlastning av de hårt påfrestade slutna sjukhusavdelningarna. Man talar om dag-sjukhus, sjukhotell, intermediärvårdsavdelningar m. m. I dessa fall tänkes patienterna erhålla poliklinisk omvårdnad vid närbeläget sjukhus men erhålla sitt liv utifrån. Särskilt påpekas att rehabiliteringsavdelningar för icke inneliggande patienter kan förekomma, där ersättningsfrågorna och återbäringsmöjligheterna genom utredningen bör undersökas och förslag ställas.

Samma gäller också frågan om hur man skall kunna stimulera de försäkrade till vård i hemmet i fall då sjukhusvård icke oavvisligen är nödvändig. Som känt är innebär nuvarande betingelser och bestämmelser att det för patienten är ekono-

miskt fördelaktigast att bli kvarhållen på sjukhuset även då detta icke är medicinskt nödvändigt.

Ersättning för sjukhusvård

Utredningen skall även befatta sig med de nu tillämpade formerna för utbetalning av ersättning vid sjukhusvård. En förenkling av nuvarande regler för sådan utbetalning från sjukkassorna till sjukvårdshuvudmännen bör kunna åvägbringas. Likaledes bör undersökas i vad mån förenklingar kan vinnas med avseende på läkarvård. Nuvarande principiella ordning som förutsätter att patienterna själva genom sjukförsäkringen skall debiteras viss vårdavgift kan möjligen utbytas mot helt avgiftsfri sjukhusvård. Möjligheterna härför skall nu utredas.

Tandläkarvård

Enligt nuvarande bestämmelser kan återbäring för kostnader vid tandvård icke medgivas inom sjukförsäkringen annat än om vårdbehovet står i samband med sjukdom. Förbättrat stöd åt barnaföderskor har föreslagits av socialpolitiska kommittén och nu beslutats i riksdagen. Socialministern finner skäl att ställa frågan huruvida inte rätt till ersättning för tandläkarvård även kan tillkomma i andra fall. Tandernas vård har en utomordentlig betydelse för den enskilde och hans hälsa, säger departementschefen.

Alkoholsjuka och sjukförsäkringen

Förhållandena är nu mindre tillfredsställande. Avgränsningen av alkoholismen som sjukdomsbegrepp har ännu icke kunnat ske. Sjukpenning kan inte heller enligt nuvarande bestämmelser utges för tid då en patient vistas på allmän vårdanstalt för alkoholmissbruk. En alkoholsjuk kan därför erhålla sjukpenning vid vård på sjukhus men icke om han t. ex. därifrån överföres till en vårdanstalt, trots att det blir fråga om olika led i en fortsatt behandling av samma sjukdom. Därför bör utredningen ta upp frågan om de alkoholsjukas ställning inom sjukförsäkringen och samtidigt se över reglerna i fråga om sjukförsäkringsförmåner för patienter som omhändertagits vid andra anstalter än de nu nämnda.

Om läkemedelsförmånerna

Systemet för rabatter av läkemedel är sammankopplat med sjukförsäkringen men på ett sådant sätt att stark kritik har utövats mot de bestämmelser som gäller. En utredning har också framlagt förslag till ändringar men dessa har ej kunnat ge departementet möjlighet att lösa problemet. Den nu arbetande utredningen skall därför ta upp denna fråga och gå igenom det material som tidigare insamlats. Avsikten skall fortfarande vara att tillbörligt skydd mot sjukdom genom läkemedel skall tillförsäkras befolkningen utan alltför stora utgifter. Samtidigt måste dock totalkostnaderna för läkemedelsförmånerna hållas på en rimlig nivå och ett system för framtiden skapas som skall så mycket som möjligt inskränka arbetet för läkare, apotek och myndigheter utan att därför vålla de sjuka ökade besvär.

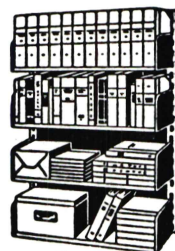
Ytterligare arbetsuppgifter

Utöver nämnda uppdrag kommer det att stå utredningen fritt att taga upp sådana spørsmål som aktualiseras under översynen och som faller inom ramen för denna utredning. Om så befinnes motiverat har utredningen tillfälle att framlägga delförslag innan hela arbetet slutförs.

E. Husmark

HYLLOR

**praktiska
konstruktioner
för kontor
arkiv
bibliotek
butiker
laboratorier
privatinredn.**

Parrings

**Stockholm Ö.
Försälj.-avd.: Karlavägen 89
Tel. 67 36 50 — 67 76 75**